

5. Gutiérrez Carbajo F. Sin vallas ni fronteras (poesía popular y flamenca) // Boletín de la Real academia Sevillana de Buenas Letras. Minervae Baeticae. Sevilla: Ed. Universidad de Sevilla, 2010. N° 38. P. 315-340; La poesía del flamenco. Córdoba: Editorial Almuzara, 2007. 211 p.
6. Navarro García J.L., Ropero Núñez M. Historia del flamenco. 6 tomos. Sevilla: Tartessos Ed., 1995.
7. Pineda Novo D. Antonio Machado y Alvarez "Demofilo": vida y obra del primer flamencologo espanol. Madrid: Editorial Cinterco, 1991. 341 p.
8. Маррачіні Л. How to play Flamenco Guitar. 1995.

Возняк Валентина,
викладачка Комунального закладу
«Заводська дитяча мистецька школа»
(м. Заводське)

СПЕЦИФІКА РОБОТИ НАД СИНХРОННИМ ЗВУКОВИДОБУВАННЯМ В АНСАМБЛІ ДОМРИСТІВ

***Анотація.** В статті розглянуто специфіку роботи над синхронним звуковидобуванням в ансамблі домристів. Пропонуються засоби і методи роботи над артикуляцією та досягненням ансамблевої злагодженості.*

***Ключові слова:** домра, ансамбль, ритм, слух, артикуляція, синхронність, партнер.*

Мистецтво глибоко гуманістичне за своєю природою, так як у центрі його інтересів завжди стоїть людина. Між тим мистецтво, як одна з форм пізнання дійсності, забезпечує різнобічний вплив на свідомість людини, виступає як джерело пізнання, духовного збагачення і формування світогляду особистості, допомагає їй усвідомити своє покликання, визначити систему цінностей.

Навчання гри на музичному інструменті, спів сприяють формуванню багатогранної особистості, що є важливим. Відвідування дитячої мистецької школи сприяє долученню дитини до музичного мистецтва.

Музичний інструмент дитина обирає самостійно, або за порадою батьків.

Звернемо увагу на домру, яка звучанням тембрально милозвучно поєднується з гітарою, баяном, бандурою, цимбалами.

Поряд з індивідуальними заняттями гри на музичному інструменті ансамбль входить у комплекс спеціальних дисциплін музичних навчальних закладів всіх ланок навчання (музичні школи, училища, інститути мистецтв, консерваторії).

Навчання в класі ансамблю передбачає створення художнього колективу, який покликаний формувати навички колективного музикування без участі диригента, виховання відчуття ансамблевої злагодженості при виконанні музичного твору. Однією з задач роботи ансамблю домристів є синхронне звуковидобування.

Питання покращення підготовки музикантів-ансамблістів та виконавців народно-інструментального жанру висвітлювалося в працях М. Лисенка, О. Ільченка, О. Олексюк, Л. Матвійчук.

Учасники ансамблю повинні володіти: умінням сприймати і передавати ритм виконуваного твору; розвиненим відчуттям ауттакту (дихання); навичками артикуляції, фразування та звуковедення; розвиненим гармонічним відчуттям, яке пов'язане з відчуттям ансамблю.

Специфіка гри на домрі вимагає гармонічного супроводу. Як академічний інструмент домра звучить у супроводі фортепіано. Тому з перших уроків учня необхідно привчати до гри в ансамблі. Спочатку це може бути гра з вчителем, пізніше – з концертмейстером. Практикується гра учнів вдвох з виконанням вправ на відпрацювання удару вниз, вгору, перемінних ударів, ударів на зміну струн.

На відміну від сольного виконання, ансамблева гра вимагає ритмічної стабільності, не допускає темпових і ритмічних відхилень, бо будь-яке порушення ритму спотворює музичний твір. Розвиток ритмічного відчуття починається з першого ж моменту роботи в ансамблі. Тривалості виконуваних звуків треба активно відраховувати. При цьому слід слухати згасання звуку і точно витримувати цезуру між звуками, яка виникає в повільних темпах.

Специфіка видобування звуку на домрі (удар, щипок), характер атаки звуку призводить до постійного «квакання» в унісонах. Тому важливим є не тільки метро-ритмічний рахунок, але темп і амплітуда замахів кисті.

Л. Матвійчук вважає, що головним завданням ансамблевої синхронності є робота над ритмом, що передбачає точний збіг тривалостей, пауз, фермат [2, с. 243]. Він підкреслює, що важливою умовою ансамблевого домрового виконавства є досконале володіння технікою штрихів. Кожен музикант повинен звертати увагу на чіткість, організованість і якість виконання штрихів. Завдяки філігранності штрихів, промовлянню музичних фраз досягається яскравість музичного виконання.

Гармонічний слух також є важливим чинником для набуття ансамблевої майстерності, адже він спрямований на відчуття вертикального розташування звуків, на правильне виконання своєї партії у грі з ансамблем чи у супроводі фортепіано. Саме розвинутий гармонічний слух суттєво впливає на становлення музичного мислення майбутнього музиканта, дозволяє йому вільно орієнтуватися в партитурі музичного твору.

Інструментальний ансамбль відкриває можливості для виховання й розвитку художнього та образного мислення виконавців. Діалогічне ансамблеве мислення є закономірним фактором сумісного виконавства, адже розвиток музичного мислення ансамбліста залежить не лише від його особистих здібностей, від рівня професійної підготовки, а й від ставлення до партнерів. Уміння «спілкуватись» упродовж гри включає в себе також уміння співпереживати з партнером, передбачати можливі імпровізаційні нюанси з його сторони. На жаль, на практиці часто доводиться зустрічатися з явищем зворотнім, байдужістю партнерів, небажанням зрозуміти колегу і одностороннім трактуванням стосунків музикантів-ансамблістів. Адже відомо, що взаєморозуміння і згода лежать в основі будь-якого діалогу в широкому розумінні цього слова.

Отже, основна робота в класі ансамблю домристів повинна бути підпорядкована досягненню результату ефекту злитності. Однією з рис, що

посилують враження «злитності» ансамблю, є вміння адресувати свої репліки партнерам, тобто «промовляти» не до когось взагалі, а саме один до одного. У зв'язку з цим хочеться нагадати влучне зауваження німецького музиканта Д. Фішера-Дискау, який писав, що слухач завжди відрізняє, чи перебувають виконавці у згоді один з одним [3]. Адже, в разі незацікавленості партнерів розмовою, слухач також залишається до неї байдужим. Тільки коли звучання партій зливається в один інструмент, виконання твору має стати художньо довершеним, а музиканти можуть почувати себе єдиним цілісним організмом.

Список використаних джерел

1. Матвійчук Л. Методологічні аспекти ансамблевого виконавства як складова домрового мистецтва // *Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. Виконавство на народних інструментах: історія, теорія, практика*. Випуск 110. с.234–244.
2. Прислів'я та приказки: Природа. Господарська діяльність людини /АН УРСР. Інститут мистецтвознавства, фольклору та етнографії ім. М. Т.Рильського. К. : Наук. думка, 1989. 480 с. (Українська народна творчість).

Воюцька Євгенія,
концертмейстер КЗПСО
«Мистецька школа №5» (м. Одеса)

РОЗВИТОК ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗДІБНОСТЕЙ ОСОБИСТОСТІ ЗАСОБАМИ МУЗИЧНОГО ФОЛЬКЛОРУ

Анотація. У статті розкривається тема індивідуальних здібностей і задатків людини. Підкреслюється важливість використання музичного фольклору впроцесі розвитку творчих здібностей особистості.

Ключові слова: здібності, задатки, особистість, мотивація, музичний фольклор.

Постановка проблеми. Проблема природи людських здібностей, їх структури і механізму розвитку впритул змикається з класичними проблемами